

Bermgras stelt oprolpers zwaar op de proef

Bermgras persen stelt zware eisen aan de oprolpers, want behalve bermmaaisel krijgt de pers ook weleens een stuk hout, ijzer of een autoband voor zijn kiezen. In de praktijk levert maar een beperkt aantal fabrikanten persen voor deze specifieke en zware tak van sport. Een overzicht.

Met het oog op de kosten kiezen bermbeheerders er in toenemende mate voor om het gemaaid gras te laten liggen. Ook maaizuigcombinaties winnen nog wat terrein. Niettemin is de

oprolpers nog steeds favoriet als het gaat om het opruimen van bermgras. Precieze cijfers ontbreken, maar enkele jaren geleden ging het in Nederland naar schatting om een half miljoen ton bermgras op jaarbasis,

ofwel 600.000 tot 700.000 ronde balen. De machine moet eenvoudig, niet te zwaar en enigszins compact zijn. En het gaat ook om de kostprijs van de totale operatie van maaien tot en met afvoeren van het gras. De machines maken veel uren en wat het bermenwerk bijzonder maakt, is dat er vaak zwaar materiaal wordt geperst. Op het eind van het seizoen wordt er vaak ook nog slootvuil mee geperst en er gaat ook af en toe een stuk autoband, een stuk hout of ijzer mee de machine in. Een ander punt is dat de pers ook sterk genoeg moet zijn om een stukje te rijden met een heel zware baal in de perskamer. Om dezelfde reden en omdat de machines soms op drassig terrein moeten werken, willen gebruikers graag grote banden onder hun machine of een tandemstel. Ondanks dat het op jaarbasis om een aanzienlijk aantal balen gaat, is het persen van bermmaaisel iets typisch Nederlands. En die markt is voor fabrikanten te klein om specifiek een machine voor te ontwikkelen.

Natter en zwaarder

Een bermmaaiselpers is eigenlijk een kruising van de eenvoud van een hooipers, zonder invoerrotor of met slechts een eenvoudige invoerrotor, touwbinding in plaats van netbinding vanwege de compostering, maar wel weer met de degelijkheid van een machine voor het persen van kuilgras in de veehouderij.

Het verschil tussen de landbouw en het werk in de bermen is dat het gras vaak nog net wat natter en dus zwaarder is, plus dat een snijsysteem in bermgras onnodig is en vanwege extra kosten en verontreinigingen in het gras ook ongewenst. Mede daardoor is niet elke machine geschikt. In het verleden werden oprolpersen nogal eens wat aangepast voor het werk in de berm. Dat is tegenwoordig steeds minder het geval – de machines die geschikt zijn voor bermenwerk zijn af fabriek al robuuster.

Een typische bermenpers heeft een smalle opraper, hoewel er in de praktijk ook gebruikers zijn die juist een brede opraper handig vinden. Als er al een invoerrotor is dan is dat een doorvoerrotor, geen snijroter. Vaak zijn de lagers van de rollen wat zwaarder, wordt er een zwaardere of een kwalitatief hoogwaardiger ketting gemonteerd, is de machine

De meeste fabrikanten hebben gekozen voor een bermgrasper met een vaste kamer met aangedreven rollen rondom.

Als enige fabrikant heeft Krone bij de Comprima gekozen voor stille en sneldraaiende riemen met meenemers.

Een invoerrotor kan de capaciteit verhogen, maar er zijn ook bermenpersen die het zonder rotor juist wat beter doen.

voorzien van een centraal smeersysteem en worden er versterkte rollen gemonteerd. Behalve geschiktheid van de pers speelt natuurlijk ook het dealernetwerk een rol. De merken waar het in de praktijk overwegend om gaat zijn Kuhn, Krone, Welger (Lely) en Vicon. Maar ook Claas en John Deere hebben machines die in de berm kunnen worden ingezet.

Over het algemeen zijn persen met een vaste kamer geschikt voor bermgras dan de riemenpersen met een variabele kamer. Krone is met de Comprima een uitzondering met zijn riemensysteem met meenemers.

Nieuwe namen, nieuwe machines

Vicon was met de RF 120 langere tijd een bekende pers in het bermgras. Door de overname van de fabriek in Geldrop door Kuhn enkele jaren geleden worden deze machines nu onder deze merknaam geleverd. Dat zijn de typen FB 119 en FB 2235.

De 119 heeft een 1,70 meter brede opraper en werkt zonder invoerrotor het gras rechtstreeks naar binnen. De FB 2235 heeft een 2,10 meter brede opraper en werkt wel met een invoerrotor. Dat is dan een eenvoudige rotor, geen snijrotor. Beide werken met rollen in een vaste kamer en maken balen met een diameter van 1,25 meter.

De aanpassingen voor het bermenwerk, zoals een zwaardere as, meenemers op de eerste rol en twee in plaats van één cilinder om de opraper te heffen, werden voorheen bij de dealer uitgevoerd. Tegenwoordig worden deze aanpassingen al meteen bij de fabriek in Geldrop gemonteerd.

Krone was enkele jaren uit beeld geraakt omdat de ketting met ronddraaiende mee-

nemers niet meer leverbaar was. Even leek de Italiaanse Mascar met een pers volgens het Krone KR-concept die plaats in te vullen. Maar toen Krone enkele jaren geleden de Comprima introduceerde, bleek die het toch ook weer goed te doen in bermgras. De Comprima-pers heeft rubberen riemen in plaats van kettingen. Dat maakt aanzienlijk minder lawaai, geeft minder slijtage en doordat de riemen sneller draaien dan de vroegere kettingen is enerzijds de capaciteit wat toegenomen en anderzijds de persdichtheid verhoogd omdat de baal uit dunnere lagen wordt opgebouwd. De Comprima is altijd voorzien van een snijrotor, maar voor bermgras werkt die dan zonder messen. Kenmerk van het Krone-systeem is dat die balen kan maken variërend van 1,00 tot 1,50 meter doorsnede.

Italiaans bloed

Vicon was door de verkoop van de fabriek in Geldrop even uit beeld in het bermgras, maar dit jaar heeft de fabrikant de draad weer opgepakt met het type RF 3325. Dat is een bij het Italiaanse Galignani gemaakte pers die naar Vicon-inzichten is aangepast. De RF 3325 heeft een vaste perskamer met rollen en maakt balen met 1,25 meter diameter. Standaard is een invoerrotor aanwezig. Door de aanpassingen voor de Nederlandse markt van kuilgras verwacht Vicon dat deze machine het ook goed gaat doen in de wegberm.

Een andere naam die in het bermsegment een behoorlijk marktaandeel heeft, is Welger, de Duitse fabrikant die sinds 2008 onderdeel is van Lely in Maasland. De Welger RP 202 pers is er als HD Classic

met 1,50 meter opraper en zonder invoerrotor of als HD Special met invoerrotor, 2 meter brede opraper, een vaste kamer met rollen en die maakt balen met een diameter van 1,25 meter.

Robuustere rollen

Claas levert de Rollant 350 RF en 374 RF met 2,10 meter brede opraper. De 374 is een zwaardere uitgevoerde pers, onder andere met zwaardere lagers, robuustere rollen en een sterkere ketting. ■

Bermgras gaat meest naar de compostering. Dat betekent binden met sisal touw. Wordt er toch een keer hooi of silage geperst, dan kun je kunststof touw inzetten.